

PROVINCIE UTRECHT

OMGEVINGSVISIE PROVINCIE UTRECHT

BESLUIT PS, 10 MAART 2021

publieksfolder, 1 april 2021

DE PROVINCIE UTRECHT IN DE TOEKOMST

De provincie Utrecht ligt midden in ons land en is een geliefde plek om te wonen, werken en recreëren. Naar verwachting wonen er over dertig jaar een kwart meer mensen in de provincie Utrecht dan nu. Hoe zorgen we als provincie dat iedereen prettig en gezond kan leven? Het is belangrijk om daar nu al over na te denken. In de Omgevingsvisie staat hoe wij willen dat de provincie er in 2050 uitziet. De Omgevingsvisie gaat over onze fysieke leefomgeving: dit is alles op, onder en boven de grond. Denk aan: woningen, bedrijven, fietspaden, wegen, rivieren, recreatieterreinen, natuurgebieden en landbouwgronden. Met de Omgevingsvisie geven we richting aan de toekomstige leefomgeving. In de Omgevingsverordening staan de regels die daarvoor nodig zijn.

VOORSORTEREN OP DE TOEKOMST

Het is niet eenvoudig om de leefomgeving in te richten. We willen ons onder andere voorbereiden op:

- de extra woningen die gebouwd moeten worden;
- de toename van werkgelegenheid;
- de toename van verkeer;
- de energietransitie;
- de klimaatverandering;
- de veranderingen in de landbouw;
- de versterking van natuur en recreatief groen.

Aan deze (nieuwe) ontwikkelingen willen we ruimte geven. En we vinden het belangrijk om de bestaande kwaliteiten van de provincie Utrecht te behouden, te versterken en in balans te laten zijn met deze ontwikkelingen.

KWALITEITEN VAN DE PROVINCIE UTRECHT

Veel mensen vinden de provincie Utrecht aantrekkelijk om in te wonen, werken en verblijven. Logisch, als je kijkt naar de kwaliteiten van de provincie:

- de centrale ligging in Nederland en de goede bereikbaarheid;
- de grote diversiteit aan steden, dorpen en landschappen, natuur en erfgoed;
- de rijkdom aan water (rivieren, kanalen en meren);
- groen en gevarieerd landelijk gebied;
- een groot en gevarieerd aanbod aan voorzieningen (winkels, recreatie, cultuur);
- een ruim en veelsoortig aanbod van werkgelegenheid.

KEUZES, SLIM COMBINEREN ÉN CONCENTREREN

De ruimte in onze provincie is beperkt terwijl de vraag naar ruimte groot is. Dat stelt de provincie Utrecht voor een grote uitdaging: hoe gaan we om met de groei van inwoners en bedrijven zonder dat dit ten koste gaat van een prettige en gezonde leefomgeving? We moeten keuzes maken. Daarom is ons uitgangspunt om waar mogelijk te kiezen voor slim combineren en concentreren.

Slim combineren

Met slim combineren bedoelen we dat de beschikbare ruimte op meerdere manieren gebruikt kan worden. We combineren bijvoorbeeld het versterken van de rivierdijken met de ontwikkeling van nieuwe fiets- en wandelroutes en nieuwe recreatie- en natuurgebieden. Door te zorgen dat het autoverkeer op de dijken vermindert, ontstaat er meer ruimte voor wandelaars en fietsers.

Concentreren

Concentreren betekent bijvoorbeeld dat nieuwe woningen voornamelijk gebouwd worden dichtbij stations en in steden en dorpskernen. Veel van wat je nodig hebt, is dan in de buurt en goed bereikbaar. Als het nodig is om kernen leefbaar te houden, is daarnaast een kleine uitbreiding mogelijk. Daarbij vinden we voldoende ruimte om te bewegen en voldoende groen en water belangrijk. En door te bouwen in bebouwd gebied (concentreren) zorgen we er juist voor dat er op andere plekken in de provincie ruimte overblijft voor andere zaken dan wonen. Denk aan natuur, het verbouwen van voedsel en het opwekken van zon- en windenergie en het verbouwen van voedsel.

UITVOERING GEVEN AAN DE OMGEVINGSVISIE

De vraagstukken waar we voor staan kunnen we als provincie niet alleen oplossen. Samenwerking met met inwoners, ondernemers, belangenorganisatie en medeoverheden, partners en de samenleving is cruciaal. Alleen dan kunnen we onze ambities bereiken. We voeren het beleid van de Omgevingsvisie uit met behulp van:

■ de Omgevingsverordening

In de Omgevingsverordening van de provincie Utrecht staan de regels die horen bij het beleid dat in de Omgevingsvisie staat. Bijvoorbeeld regels voor natuurgebieden, waterwingebieden en woningbouw. Het opstellen van deze regels is een wettelijke taak of is het gevolg van politieke keuzes van de provincie Utrecht. In de Omgevingsverordening gaat het deels om regels die alleen voor gemeenten, waterschappen en uitvoeringsdiensten gelden en deels om regels die voor iedereen gelden.

We maken alleen regels om risico's uit te sluiten en als we het niet anders kunnen regelen. Soms is het mogelijk van regels af te wijken. We vinden het belangrijk om ruimte te geven aan nieuwe initiatieven en maatwerk per gebied.

In de Omgevingsverordening zijn alle regels voor de leefomgeving samengebracht en we zijn van zo'n 20 verordeningen naar één Omgevingsverordening gegaan. Dit moet het voor iedereen eenvoudiger maken om te zien welke regels waar gelden.

■ Programma's

Om ons beleid uit te voeren hebben we niet alleen regels nodig, maar ook op uitvoering gerichte programma's. Wij zullen hier samen met overheden, partners en de samenleving invulling aan geven. Bijvoorbeeld in het programma 'wonen en werken'. Gemeenten in een regio en provincie zitten daarbij samen aan tafel en leggen vast welke woningen waar op welk moment gebouwd gaan worden en welke bedrijventerreinen ontwikkeld gaan worden. Daarbij houden we ook rekening met andere zaken, zoals dat mensen naar hun werk kunnen gaan en dat er voldoende recreatie en groen is.

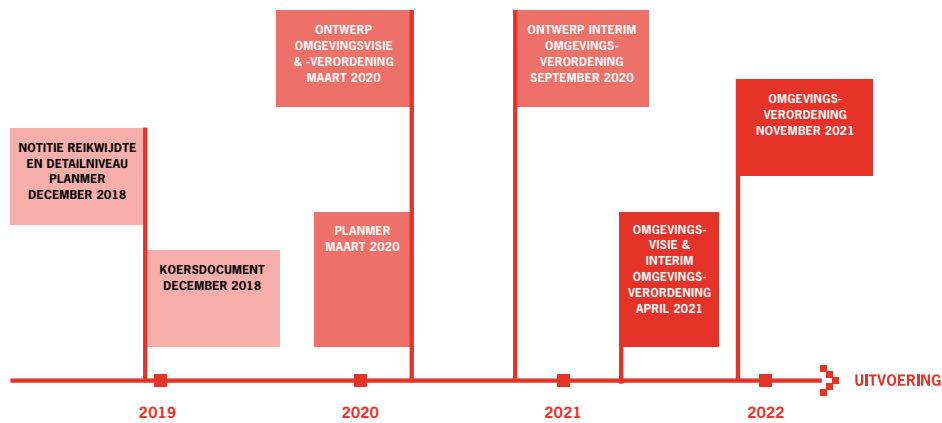
Met de Omgevingsvisie willen we duidelijkheid geven hoe de Utrechtse leefomgeving ingericht kan worden. Welke rol de provincie pakt, hangt af van de situatie. De ene keer zullen we een ontwikkeling stimuleren, de andere keer zorgen we ervoor dat plannen worden aangepast om de kwaliteiten van de omgeving te beschermen.

HOE IS DE OMGEVINGSVISIE TOT STAND GEKOMEN?

Voor het opstellen van de Omgevingsvisie en de Omgevingsverordening hebben wij als provincie intensief samengewerkt met andere partijen, zoals gemeenten, waterschappen, maatschappelijke organisaties, inwoners, ondernemers en kennis- en onderwijsinstellingen. Deze samenwerking is een goede voorbereiding op de Omgevingswet, die van ons vraagt om op te treden als één overheid.

PROCESSTAPPEN OMGEVINGSVISIE

De Omgevingsvisie passen we elke vier jaar aan. De Omgevingsverordening wordt jaarlijks aangepast. Zo zorgen we ervoor dat we snel kunnen inspelen op nieuwe trends en ontwikkelingen en kunnen we flexibel omgaan met wat de samenleving wil en nodig heeft.

Tijdslijn Omgevingsbeleid (bron: provincie Utrecht)

OPBOUW VAN DE OMGEVINGSVISIE PROVINCIE UTRECHT

De Omgevingsvisie beschrijft de volgende onderdelen in zes hoofdstukken:

1. Achtergrond en totstandkoming van de Omgevingsvisie en Omgevingsverordening.
2. De visie op de provincie Utrecht in 2050: balans tussen kwaliteiten en ontwikkelingen.
3. Hoe we onze visie op de toekomst willen bereiken: door slim combineren en concentreren.
4. Uitwerking in zeven thema's: ambities en samenhang per thema.
5. Uitwerking in de regio's Utrecht, Amersfoort en Foodvalley: samenhang tussen ambities per regio.
6. Uitvoering geven door middel van samenwerking, regels (Omgevingsverordening) en Programma's.

Alle provincies en gemeenten in Nederland maken een Omgevingsvisie als voorbereiding op de Omgevingswet. Deze wet gaat naar verwachting medio 2021 in. De Omgevingsvisie vormt een samenhangend pakket met het milieueffectrapport (planMER), de Omgevingsverordening en de Programma's.

DE PROVINCIE UTRECHT IN 2020

- oppervlakte van circa 1550 km²
- 4 buurprovincies
- 26 gemeenten
- 4 waterschappen
- circa 1,35 miljoen inwoners
- centraal in Nederland

- samenkomst van 4 belangrijke snelwegen (A2, A12, A27, A28)
- uitgebreide verbindingen via openbaar vervoer
- drukste treinstation van Nederland (Utrecht Centraal)
- historische steden en dorpen
- Groene Hart, Waterlinies, Rivierengebied, Utrechtse Heuvelrug en Foodvalley

Op hoofdlijnen willen we per thema het volgende bereiken:

- Toekomstbestendige natuur en landbouw**
We zorgen ervoor dat de woon-, werk- en leefgebieden gezond zijn en uitnodigen tot bewegen (te voet of per fiets). Ook willen we dat er in en rondom steden en dorpen voldoende groene gebieden zijn om te recreëren.
- Klimaatbestendig en waterrobuust**
We beschermen onze provincie tegen overstromingen, een tekort aan zoetwater of de gevolgen van extreem weer (wateroverlast en hitte). Ook gaan we de bodemdaling tegen, met name in de veenweidegebieden.
- Duurzame energie**
We stimuleren energiebesparing, evenals het opwekken van duurzame energie uit wind, zon, bodem en water.
- Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar**
We bouwen nieuwe woningen en bedrijven vooral op plekken binnen de bebouwde kom. En op plekken die goed met trein, bus, tram en fiets te bereiken zijn.
- Levend landschap, erfgoed en cultuur**
We leggen nieuwe verbindingen voor openbaar vervoer en (snel)fietspaden aan tussen de woon-, werk- en leefgebieden. Ook willen we beter gebruik maken van de bestaande wegen.
- Vitale steden en dorpen**
We zorgen goed voor de landschappen, waterlinies, forten, kastelen en buitenplaatsen, en we willen dat veel mensen kunnen genieten van die fraaie plekken. Ook vinden we het belangrijk dat het cultuuraanbod (zoals festivals en musea) met het aantal inwoners meegroeit.
- Stad en land gezond**
We beschermen de natuur en leggen nieuwe natuurgebieden aan die we onderling met elkaar verbinden. We helpen boeren om een omslag te maken naar kringlooplandbouw. Dat betekent voedsel produceren met zo min mogelijk verlies aan grondstoffen en een zorgvuldig beheer van bodem, water en natuur.

Al deze thema's en keuzes staan niet op zichzelf, maar bekijken we in samenhang met elkaar. Dat betekent dat niet overal alles kan, maar door slim combineren en concentreren willen we de ruimte in de provincie zo optimaal mogelijk gebruiken. Bij dit optimale gebruik besteden we ook aandacht aan inclusiviteit en circulariteit. Zo dragen we bij aan een gezonde en veilige leefomgeving.

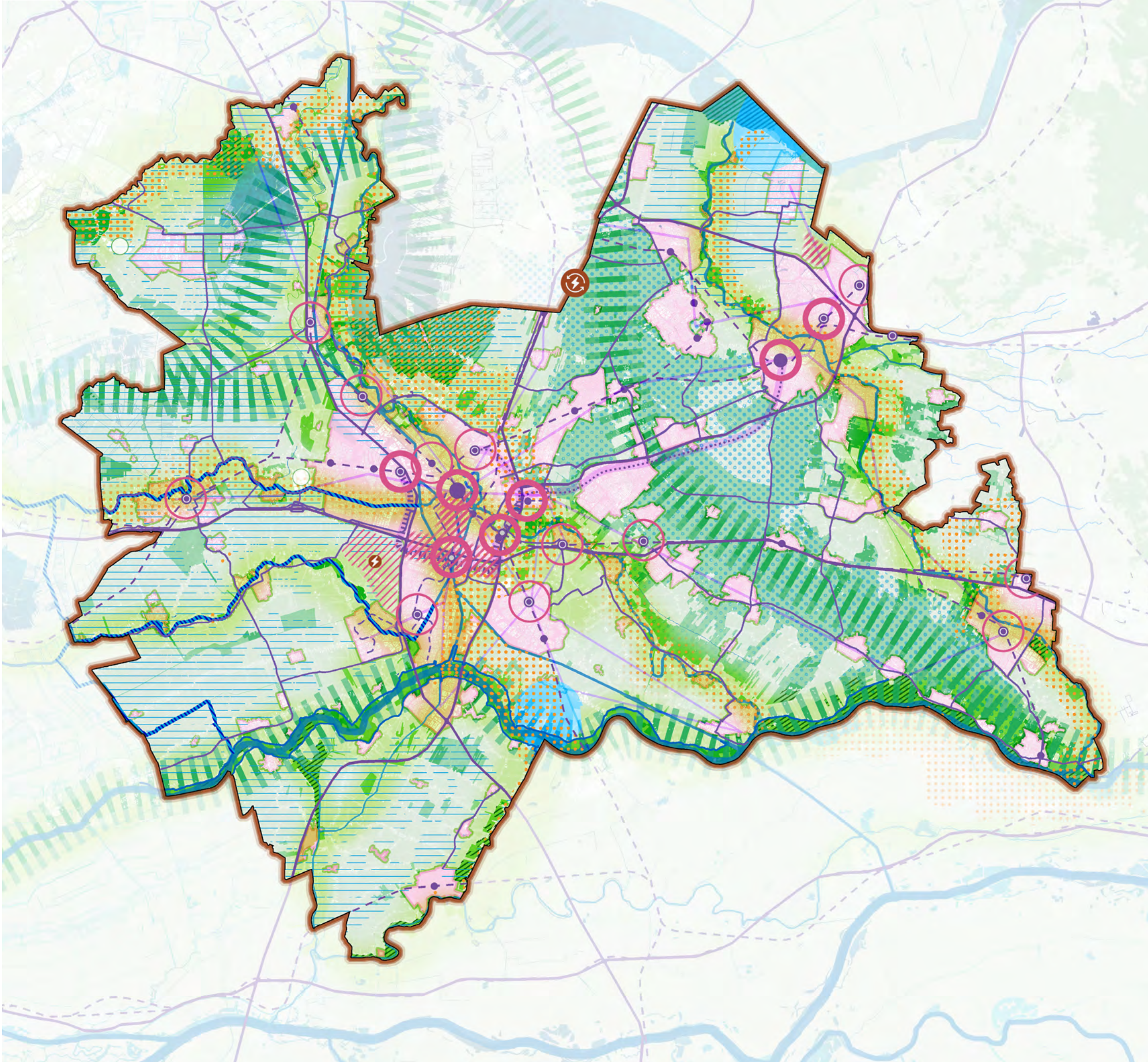
COLOFON:
Provincie Utrecht
Besluit Provinciale Staten, 10 maart 2021 (publieksfolder, 1 april 2021)
Visiekaart en collage: BVR Adviseurs Ruimtelijke Ontwikkeling
Grafische vormgeving en opmaak: Wentelwereld Communicatie en (grafisch) Ontwerp
Fotografie: Utrecht Marketing

DISCLAIMER
Deze folder geeft een impressie van wat er in de **Omgevingsvisie** en **Omgevingsverordening** staat. Dat betekent dat deze folder niet gezien kan worden als een volledige samenvatting.

Visie provincie Utrecht 2050

Omgevingsvisie

Aanduidingen zijn indicatief

Legenda

Stad en land gezond

- Ontwikkeling groenblauwe en recreatieve structuur
- Versterken stad/land verbinding

Klimaatbestendig en waterrobuust

- Tegengaan bodemdaling
- Aantrekkelijke en toekomstbestendige dijk
- Klimaatbestendige wateraanvoer
- Zoekgebied drinkwaterwinning
- Vasthouden en infiltreren regenwater

Duurzame energie

- Provincie Utrecht CO₂-neutraal
- Energie landschap (tijdelijk)

Vitale steden en dorpen

- Binnenstedelijke en binnendorpse ontwikkeling
- Prioritaire locatie voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen en werken rondom knooppunt
- Potentiële locatie voor grootschalige integrale ontwikkeling wonen en werken rondom knooppunt
- Zoekrichting grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid
- Lange termijn zoekrichting grootschalige integrale ontwikkeling wonen-werken-bereikbaarheid

Duurzaam, gezond en veilig bereikbaar

- Beter benutten spoor- en hoogwaardig OV-netwerk
- Optimaliseren multimodaal knooppunt
- Benutten bestaand knooppunt
- Ontwikkeling nieuw knooppunt
- Realiseren (snel)fiets routenetwerk
- Beter benutten hoofdwegennet
- Beter benutten provinciale wegennet
- Prioritaire verbinding hoogwaardig OV
- Nader te verkennen verbinding hoogwaardig OV

Levend landschap, erfgoed en cultuur

- Verzilveren linie en limes

Toekomstbestendige natuur en landbouw

- Realiseren en verbeteren Natuurnetwerk Nederland
- Verbinden groot natuursysteem
- Koesteren Natura-2000 gebied
- Transitie naar duurzame landbouw
- Verkennen duurzame toekomst glastuinbouw

Provincie Utrecht

Postbus 80300, 3508 TH Utrecht

T 030 25 89 111